

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliarvm Omnium Generalium Et Provincialium Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

Sermo II. Innocentii Papae III. In Concilio Generali Lateranensi Habitus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

Psal. 65. dicentes: *Transuimus per ignem & aquam, & induxisti nos in refrigerium.* Hoc pascha præ ceteris desidero manducare vobiscum in regno Dei. Est autem manducatio corporalis & spiritualis. De illa dicitur: *Date illis manducare:* de ista dicitur: *Malta, & manduca.* Item manducatio culpæ, & manducatio pœnæ. De illa dicitur: *Manducauerunt sacrificia mortuorum:* de ista legitur: *Gladius meus manducabit carnes.* Rursus est manducatio doctrinalis, & est manducatio pœnitentialis. De illa dicitur: *Ego cibum habeo manducare quem vos nescitis:* de ista legitur: *Cinerem sicut panem manducauerunt.* Est præterea manducatio eucharistiæ, & manducatio gloriæ. De illa dicitur: *Qui manducat me, vita viuet propter me:* de ista legitur: *Beatus qui manducabit panem in regno Dei.* Hac vltima manducatione præcipue desidero manducare vobiscum hoc pascha, vt transeamus de labore ad requiem, de dolore ad gaudium, de infelicitate ad gloriam, de morte ad vitam, de corruptione ad æternitatem; præstante Domino nostro Iesu Christo, cui est honor & gloria in sæcula sæculorum. Amen.

S E R M O I I.

INNOCENTII PAPÆ III.

IN CONCILIO GENERALI LATERANENSI HABITVS.

Psal. 67. *Si dormiatis inter medios clericos, pennæ columbæ de argentea, & posteriora dorsi eius in specie auri.*

Dvo sunt nobis ad meritum necessaria, vita scilicet & doctrina. Alterum propter nos, alterum propter proximos. Cœpit enim Iesus docere & facere, nobis relinquens exemplum, vt sequamur vestigia eius, qui peccatum non fecit, nec inuentus est dolus in ore eius: peccatum non fecit, vt sit honestas in vita; nec inuentus est dolus in ore eius, vt sit veritas in doctrina. Quæ duo commendantur nobis in verbis propositis. De vita præmittitur: *Si dormiatis.* De doctrina subiungitur: *Inter medios clericos.* Hinc est igitur, quod a veste pontificali dependebant mala granata, cum tintinnabulis aureis. Per malum granatum accipitur operatio, per tintinnabulum aureum intelligitur prædicatio: quæ duo debent in sacerdote coniungi, ne sine illis ingrediens sanctuarium moriatur.

Quia

ANNO
CHRISTI
1215.

Quia vero per meritum peruenitur ad præmium, recte post meritum promittitur præmium. Quod & duplex promittitur; vnum in præfenti, & alterum in futuro. Pietas enim promissionem habet vitæ quæ nunc est, & futuræ, vt centuplum accipiat, & vitam æternam possideat: centuplum in præfenti, vitam æternam in futuro. De præfenti præmittitur: *Pennæ columbæ deargentatæ.* Pfal. 83. De futuro subiungitur: *Et posteriora dorsi eius in specie auri.* *Quoniam misericordiam & veritatem diligit Deus: gratiam & gloriam dabit Dominus.* Gratiam in præfenti præstat ad meritum, gloriam in futuro præstabit ad præmium. Est autem duplex dormitio, vna mortis, altera vitæ: sed vtraque diuiditur: nam alia est dormitio mortis corporalis, & hæc est pœna; & alia dormitio spiritualis, & hæc est culpa. De prima Dominus inquit apostolis: *Lazarus amicus noster dormit:* & Apostolus ait: *Nolo vos ignorare de dormientibus,* &c. de secunda dicit Dauid: *Numquid qui dormit non adiciet vt resurgat?* & Apostolus inquit: *Surge qui dormis: exsurge a mortuis, & illuminabit te Christus.* Ioan. 11. 1 Thess. 4. Psal. 40. Ephes. 5.

Hoc autem tribus modis admittitur, per ignorantiam, negligentiam, & concupiscentiam. De somno ignorantix dicit Psalmista: *Illumina oculos meos, ne vnquam obdormiam in morte:* de somno negligentix Salomon ait: *Vsquequo piger dormis? quando consurges de somno tuo? paululum dormies, paululum dormitabis, paululum conferes manus tuas, vt dormias: & veniet tibi quasi viator egestas, & pauperies quasi vir armatus:* de somno concupiscentix, dicit Dauid: *Dormierunt somnum suum, & nihil inuenerunt omnes viri diuitiarum in manibus suis.* Ceterum dormitio vitæ duplex quoque legitur in scripturis: vna vitæ corporalis proueniens ex natura: altera vitæ spiritualis procedens ex gratia. De prima Dominus dixit apostolis: *Dormite iam, & requiescite:* de secunda sponsa dicit in Canticis: *Ego dormio, & cor meum vigilat.* Sic & nos carissimi vigilemus, & dormiamus: sed dormiamus a malis, & vigilemus in bonis. Pfal. 11. Prov. 6. Psal. 73. Matth. 26. Cant. 5.

Siquidem vitæ perfectio in duobus consistit, in declinandis vitiis, & in exercendis virtutibus, secundum illud: *Diuerte a malo, & fac bonum.* Per alterum vitamus supplicium, per alterum acquirimus præmium. Quæ duo per dormitionem conuenienter intelliguntur. Somnus enim,

Concil. Tom. 28.

T

vt afferunt qui de rerum naturis edisserunt, est quies animalium virtutum, cum intentione naturalium. Nos autem, qui spirituales sumus, spiritualiter has in spiritu possumus inuenire. Sunt enim tres naturales vires in anima, vis rationalis, vis concupiscibilis, vis irascibilis. Rationabilitas quasi vis digestiua, quæ discernit inter bonum & malum, inter lucem & tenebras, inter sanctum & profanum: concupiscibilitas, quasi vis appetitiua, bonum eligit, lucem appetit, & sanctum inquirat: irascibilitas, quasi vis expulsiua, malum abiicit, tenebras repellit, & profanum respuit. Econtra sunt tres animales defectus in anima, ignorantia, negligentia, & concupiscentia. Contra rationabilitatem, est ignorantia; contra irascibilitatem, negligentia; contra concupiscibilitatem, concupiscentia: ab his tribus vitiis maxime nobis est dormiendum. Nam ex negligentia procedit delictum, ex concupiscentia procedit peccatum, ex ignorantia prouenit delictum atque peccatum. Differt enim inter delictum & peccatum: quia delictum in omittendo, peccatum in committendo consistit. Delictum utique est non facere faciendum; peccatum vero agere non agendum. Dormiendum est nobis ab ignorantia, præsertim ab ignorantia mandatorum in præceptis diuinis, & officiorum in sacramentis ecclesiasticis: quæ duo sine periculo non possumus ignorare. Scriptum est enim: *Ipsi vero non cognouerunt vias meas, quibus iuravi in ira mea, Si introibunt in requiem meam. Nescierunt neque intellexerunt, in tenebris ambulant.* Ait autem Deus propheta: *Tu scientiam repulisti, & ego te repellam, ne sacerdotio fungaris mihi. Et populus meus captiuus ductus est, quia non habuit scientiam: & nobiles eius interierunt fame, & multitudo eius siti exaruit. Noluit intelligere vt bene ageret: iniquitatem meditatus est in cubili suo. Nam si cognouissent, nunquam Dominum gloriæ crucifixissent.* Caueamus igitur nos præcipue ignorantiam, quibus datum est ex officio nosse mysteria regni Dei, ceteris autem in parabolis. Nos enim debemus esse boues arantes, ceteri sunt asinae iuxta pascentes. Nos psallentes Deo repromittimus: *In tuis iustificationibus meditabor, non obliuiscar sermones tuos.* Nos debemus esse lux mundi. Si vero lumen quod in nobis est tenebræ fiat, tenebræ quantæ erunt? Nos debemus esse sal terræ. *Quod si sal euauerit,*

Psal. 74.

Osee 4.

Ier. 5.

Psal. 35.

1. Cor. 2.

Math. 13.

Psal. 118.

Math. 5.

ANNO
CAROLI
1135.ANNO
CAROLI
1135.

ANNO
CHRISTI
1215.

in quo salietur? Ad nihilum valet Ultra, nisi ut mittatur foras, & conculcetur ab hominibus. Quiescat igitur ignorantia, & rationalitas intendatur, secundum illud: Rationabile sit obsequium vestrum: & Parati sitis reddere rationem omni potestati scienti vos de ea, quæ in vobis est, fide. Hoc enim est logion, siue rationale, quod pontifex ferebat in pectore, in quo scriptum est vrim & tummim, id est manifestatio & veritas. Nam in pectore sacerdotis manifesta debet esse cognitio veritatis, secundum illud propheticum: *Labia sacerdotis custodiunt scientiam, & legem exquirunt ex ore eius, quia angelus Domini exercituum est.* Erat autem rationale quadrangulum: quia sacerdos debet discernere inter quatuor: inter verum & falsum, ne deuiet in credendis: inter bonum & malum, ne deuiet in agendis. Erat & duplex: quia debet discernere pro duobus: pro se & pro populo: ne, si cæcus cæcum duxerit, ambo in foueam cadant. Dormiamus ergo ab ignorantia: quia non dormitabit neque dormiet qui custodit Israel. Non dormitabit a pœna, nisi nos dormiamus a culpa. Dormiendum est quoque nobis a negligentia, præsertim in oratione quæ spectat ad Dominum, & correctione quæ spectat ad proximum: quæ duo non possumus sine peccato negligere. Quidam enim orant tam negligentem & indeuote, quod ore quidem loquuntur cælestia, sed corde meditantur terrena; quibus Dominus improperat per prophetam: *Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe est a me.* De talibus legitur: *Ore suo benedicebant, & corde suo maledicebant.* Ore suo benedicunt, qui loquuntur eloquia veritatis; sed corde maledicunt, qui meditantur inania vanitatis. Alii vero tam festinanter orant & indiscrete, quod medio prætermisso non proferunt nisi caput & caudam. Sed qui semetipsum non audit, quomodo Deus illum exaudiet? Qui taliter orat, non inclinat Deum ad indulgentiam, sed prouocat illum ad iracundiam. Tu autem cum oras, intra in cubiculum, & clauso ostio ora Patrem tuum. Intra in cubiculum cordis, ostio sensuum intercluso, ne muscæ morientes perdant suauitatem vnguenti. Ora Patrem tuum non in multiloquio, sicut ethnici faciunt, qui putant in multiloquio exaudiri, sed in corde puro, & conscientia bona, & fide non ficta. Sic orauerunt Moyses & Susanna, qui clamauerunt ad Dominum,

Concil. Tom. 28.

T ij

ANNO CHRISTI 1135.

& de necessitatibus eorum liberavit eos. Clamauerunt, non tam vocis intentione, quam cordis deuotione, dicente Psalmista: *Delectare in Domino, & dabit tibi petitiones cordis tui.* Hinc & Apostolus ait: *Cantantes & psallentes in cordibus vestris.* Deus enim non tam auditor est vocis quam cordis: nec est admonendus clamoribus, qui renum est scrutator & cordium. Quod Anna gerens typum ecclesie legitur obseruasse, quæ non petitione clamosa, sed oratione deuota quod petiit impetrauit. Legitur enim in libro Regum, quod Anna loquebatur in corde suo, tantumque labia sua mouebantur, & vox penitus non audiebatur. Unde in psalmo: *Quæ dicitis in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini. Quia sacrificium Deo spiritus contribulatus: cor contritum & humiliatum Deus non spernit.* Expediit tamen ut oris pronuntiatio deuotum comiteretur affectum: quia quod facit flatus carboni, hoc facit pronuntiatio deuotioni. Audi Psalmistam: *Ad ipsum ore meo clamaui: & exaltaui sub lingua mea.* Vos ergo, carissimi, cum oratis, stete coram Domino Deo nostro compuncti, humiles & deuoti, sine motu, sine risu, sine cachinno; nolite nimium clamare, nimium festinare, sed pronuntiate distincte ad intelligendum: quia *maledictus homo qui opus Dei agit negligenter.* Ergo *seruite Domino in timore, & exultate ei cum tremore:* præsertim in sacrificio in quo mortis Christi memoria celebratur. *Hoc,* inquit, *facite in meam commemorationem.* Et Apostolus dicit: *Quotiescumque manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini annuntia bitis donec veniat.* In quolibet enim officio negligentia est peccatum, sed in sacrificio est periculum: quoniam qui manducat indigne, iudicium sibi manducat, non diiudicans corpus Domini. Caueamus quoque negligentiam in correctione peccantium. Quidam enim sunt canes muti, non valentes latrare, palpantes vitia peccatorum, vel cupiditatis amore, vel fragilitatis timore: cupiditatis amore, ne forte perdant oblationes aut decimas: fragilitatis timore, ne forte incurrant indignationem aut odium. Contra tales dicitur per prophetam: *Væ qui consuunt puluillos sub omni cubito manus, & faciunt ceruicalia sub capite vniuersæ ætatis.* Item: *Ipsi ædificabant parietem, illi autem liniebant eum rursus. Prophetæ tui viderunt tibi stulta & falsa, nec aperiebant tibi iniquitatem*

Psal. 36.
Ephes. 5.

1 Reg. 4.

Psal. 4.
Psal. 50.

Psal. 65.

Jerem. 48.

Psal. 1.

Luc. 11.

1. Cor. 11.

Exech. 13.

Isa. 56.

ANNO
CHRISTI
1215.

tuam, ut te ad penitentiam pronocarent. Econtra præcipitur: *Clama, ne cesses: quasi tuba exalta vocem tuam, & annuntia populo meo scelera eorum, & domui Iacob peccata eorum.* Hinc Apostolus dicebat Ephesiis: *Mundæ sunt manus meæ a sanguine omnium vestrum. Non enim subterfugi quo minus annuntiare omne consilium Dei vobis. Audi prophetam? Væ mihi, quia tacui: quia vir pollutus labiis ego sum, & in medio populi polluta labia habentis ego habito.* Non timuit Ioannes Herodem, quo minus eum libere reprehenderet, propter Herodiadem, quam, viuento viro suo Philippo, tenebat uxorem. Quiescat ergo negligentia, & irascibilitas intendatur, secundum illud: *Irafcimini & nolite peccare, id est irascimini vitiis, ne peccetis.* Hic est zelus ille, quo Christus accensus eiecit vendentes & ementes de templo, secundum illud: *Zelus domus tuæ comedit me:* quo succensus Phinees Iudæum cum Madianitide coeuntem pugione transfodit. Discretus ergo sacerdos contra rebelles & obstinatos seueritatem exerceat, erga humiles & penitentes exhibeat pietatem. Non illum sequimini femiuuo mortuo relicto in vulneribus, quem Samaritanus duxit in stabulum, & vinum superinfudit & oleum. Et in arca tabernaculi virga continebatur & manna. Dormiendum est quoque nobis ab omni concupiscentia, præsertim a concupiscentia rerum quæ procedit ex auaritia, & concupiscentia mulierum quæ provenit ex luxuria. Scriptum est enim: *Nihil est auaro scelestius, & nihil iniquius quam amare pecuniam.* Verbum est sapientis, quod confirmat Apostolus dicens: *Qui volunt fieri diuites, incidunt in tentationem & in laqueum diaboli, & desideria multa, & inutilia, & nociua, quæ mergunt hominem in interitum, & perditionem: radix enim omnium malorum est cupiditas.* Et alibi: *Auaritia est idolorum seruitus.* Audite quid contra cupidos sacerdotes dicat Propheta: *Principes eius in muneribus iudicabant, & sacerdotes eius in mercede docebant, & prophetæ eius in pecunia diuinabant. Infernus & perditio nunquam replentur, similiter & oculi hominum insatiabiles. Sanguisugæ duæ sunt filiæ dicentes, Affer affer.* Nam crescit amor nummi, quantum ipsa pecunia crescit. Porro transit mundus & concupiscentia eius. Ne timeamus ergo, cum diues factus fuerit homo, & multiplicata fuerit gloria domus eius. Non enim cum morietur accipiet hæc omnia, neque descendet

Psalm. 61. cum eo gloria eius. Nec hoc dico, quin liceat diuitias habere, sed quia non licet diuitiis inherere, secundum illud: *Diuitiæ si affluant, nolite cor apponere.* Nullus ergo vestrum alienum parochianum seducat, aut alienam parochiam inuadat. Præceptum est enim, vt nemo mittat falcem in messem alienam, neque transgrediatur terminos, quos posuerunt patres nostri. Caueamus nihilo minus a concupiscentia mulierum. Nam *vinum & mulieres faciunt apostatare sapientes.* Et propter speciem mulieris multi perierunt. *Vitæ inferi domus eius, penetrantes in interiora mortis.* Semper illam præcedunt ardor & petulantia, semper comitantur fœtor & immunditia, semper sequuntur dolor & pœnitentia. *Fauus enim distillans labia meretricis, & nitidum oleo guttur eius, nouissima autem illius amara sicut absynthium, & acuta quasi gladius biceps.* Familiaris est inimicus, habitans non procul, sed prope; non extra, sed intra. Nam virtus eius in lumbis eius, & fortitudo illius in vmbilico ventris eius. Nunquam fugatur, nisi cum fugitur: nunquam mactatur, nisi cum maceratur. Nos autem in sacris ordinibus constituti iam ex necessitate tenemur pudicitiam custodire. Scriptum est enim, quod cum David fugeret persecutionem Saul, venit in Nobe ad Achimelech sacerdotem, postulans sibi dari quinque panes ad esuriam expellendam. Et respondit sacerdos: *Non habeo panes laicos ad manum, sed tantum panem sanctum. Si mundi sunt pueri, maxime a mulieribus, manducent.* Non dixit, Si habent fidem, spem & caritatem, Si habent iustitiam, fortitudinem, prudentiam & temperantiam, Si habent spiritum sapientiæ & intellectus, spiritum consilii & fortitudinis, spiritum scientiæ & pietatis, & spiritum timoris Domini: sed dixit, *Si mundi sunt, maxime a mulieribus, manducent:* quia panem sanctum digne manducare non possunt, nisi qui mundi sunt a coitu mulierum. Quiescat ergo concupiscentia, & concupiscibilitas incendatur. Secundum illud: *Psalm. 118.* *Concupiuit anima mea desiderare iustificationes tuas in omni tempore.* Incendatur autem per tres principales virtutes, fidem, spem, & caritatem, vt rationabilitas illuminetur per fidem, irascibilitas confortetur per spem, concupiscibilitas informetur per caritatem. Illuminetur autem per fidei veritatem, vt rationabilitas expellat errorem ignoran-

ANNO
CHRISTI
1245.

tia, confortetur per spei stabilitatem, vt irascibilitas excludat torporem negligentia: informetur per caritatis sinceritatem, vt concupiscibilitas extinguat ardorem concupiscentia. Dormiamus igitur, sed inter medios clericos, id est in medio clericorum, secundum idioma Græcorum. Ad literam nos inter medios clericos totius orbis existimus, propterea nequeunt opera nostra latere, siue bona sint, siue mala. *Luceat ergo lux vestra coram hominibus, vt videant opera vestra bona, & glorificent Patrem vestrum, qui in caelis est, vt cortina cortinam trahat, & qui audit dicat, Veni.* Aliter tamen hoc possumus intelligere: *καληρ* enim Græce fors vel hereditas interpretatur, vnde clerici dicuntur, quod in partem Domini sint sortiti, secundum illud: *Dominus pars hereditatis mee.* Est autem triplex hereditas, infima, media, & suprema. Infima est terrena, de qua legitur: *Dedit terram eorum hereditatem, hereditatem Israel seruo suo:* media est sacra scriptura, de qua dicitur: *Hereditate acquisiui testimonia tua in æternum: quia exultatio cordis mei sunt:* suprema est beatitudo caelestis, de qua legitur: *Funes ceciderunt mihi in præclaris, etenim hereditas mea præclara est mihi.* Quælibet hereditatum istarum suas habet medietates. Terrena possessio res mobiles, & immobiles, sacra scriptura spiritum & literam, beatitudo caelestis stolam mentis, & stolam carnis. Inter hos medios clericos, inter has medias hereditates, dormire debemus: aliter autem & aliter: est enim medium quod vtrumque extremorum contingit, & est medium quod neutrum extremorum contingit, & est medium quod alterum tantum extremorum contingit: verbi gratia, medium, quod vtrumque extremorum contingit, est aer, qui medius inter cælum & terram vtrumque contingit. Medium, quod neutrum extremorum contingit, est sol, qui medius inter cælum & terram neutrum contingit. Medium quod alterum extremorum tantum contingit, est arbor, quæ media inter cælum & terram alterum tantum contingit. Ad hunc modum inter hos medios clericos, inter has medias hereditates dormire debemus. Dormiamus igitur inter medios clericos possessionis terrenæ, per vim irascibilem, vt in neutra sui parte quiescamus, secundum illud quod legitur: *Filioli, nolite diligere mundum, neque ea quæ in mundo*

vt Math. 5.

Psal. 15.

Psal. 135.

Psal. 118.

Psal. 15.

1. Ioan. 2.

sunt. Dormiamus inter medios cleros sacrae scripturae per vim rationalem, ut in altera tantum sui parte quiescamus, secundum quod legitur: *Litera occidit: spiritus autem vivificat.* Dormiamus inter medios cleros caelestis beatitudinis per vim concupiscibilem, ut in utraque parte quiescamus, secundum hoc quod legitur: *Gaudete & exultate, quia merces vestra copiosa est in caelis.* Gaudete pro stola cordis, & exultate pro stola corporis. Si sic dormierimus, profecto nos sumus pennae columbae deargentatae. Sicut per columbam designatur ecclesia, sic per pennas columbae designantur sacerdotes ecclesiae, qui verbis & exemplis eam subleuant ad caelestia. Vnde sponsus de sponsa dicit in Canticis: *Vna est columba mea, perfecta mea.* Cuius pennas perfecte propheta describens, dicit: *Qui sunt hi qui ut nubes volant, & quasi columbae ad fenestras suas?* Pennae deargentatae sunt illi qui diuinis sunt eloquiis eruditi, secundum illud: *Eloquia Domini, eloquia casta, argentum igne examinatum, probatum terrae, purgatum septuplum.* Hinc alibi dicitur: *Oculi tui sicut columbae, quae lacte sunt lotae, sedentes super fluentia plenissima.* Sunt autem pennae virtutis, pennae contemplationis, & pennae doctrinae. De primis legitur: *Volauit super pennas ventorum.* De secundis dicitur: *Quis dabit mihi pennas sicut columbae, & volabo, & requiescam?* De tertiis autem scribitur: *Iunctae erant pennae unius ad alterum.* Porro, sunt pennae verae, sunt quidem & falsae. Verae sunt pennae iustorum, qui signantur per pennas erodii. Falsae sunt pennae hypocritarum, quae signantur per pennas struthionis. Legitur enim in Iob: *Penna struthionis similis est pennae erodii & accipitris.* Pennae simus despicientes mundana per vim irascibilem, dormientes inter medios cleros possessionis terrenae. Pennae columbae simus, appetentes caelestia per vim concupiscibilem, dormientes inter medios cleros beatitudinis sempiternae. Pennae deargentatae simus, intelligentes diuina per vim rationabilem, dormientes inter medios cleros sacrae scripturae. Nec tantum in praesenti simus pennae columbae deargentatae, sed posteriora dorsum eius in specie auri. Sicut dorsum laborem vitae praesentis significat, secundum illud, *Supra dorsum meum fabricauerunt peccatores;* ita posteriora dorsum requiem futurae vitae designant, secundum illud:

2. Cor. 3.

Math. 5.

Cant. 6.

Isa. 62.

Psalm. 11.

Cant. 5.

Psalm. 17.

Psalm. 54.

Ezech. 1.

Iob. 39.

Psalm. 128.

lud: *Iam non erit amplius neque luctus, neque clamor, sed nec illus dolor: quoniam priora transferunt.* Ergo posteriora dormi, id est requies post laborem, erit in specie auri, hoc est in gloria contemplationis, quæ per fulgorem auri congrue designatur, propter illud: *Fulgebunt iusti sicut sol in regno Patris eorum.* Ad quam gloriam nos perducatur Dominus Iesus Christus, qui est Deus benedictus in sæcula sæculorum. Amen.

DECRETA

GENERALIS CONCILII LATERANENSIS IV.
sub Innocentio papa III. summo pontifice.

TITVLI CAPITVLORVM.

I. De fide catholica.	tem in pascha communicando.
II. De errore abbatis Ioachim.	XXII. Quod infirmi prius provideant anima quam corpori.
III. De hereticis.	XXIII. Quod ecclesia cathedralis vel regularis ultra tres menses non vacet.
IV. De superbia Græcorum contra Latinos.	XXIV. De electione faciendâ per scrutinium vel compromissum.
V. De dignitate patriarcharum.	XXV. Quod electio facta per secularem potestatem non valeat.
VI. De Conciliis provincialibus.	XXVI. De pœna indigne confirmantis electionem.
VII. De correctione excessuum.	XXVII. De instructione ordinandorum.
VIII. De inquisitionibus.	XXVIII. Quod compellantur cedere qui postulauerunt licentiam cedendi.
IX. De diuersis ritibus in eadem fide.	XXIX. Quod nullus habeat duo beneficia cum cura annexa.
X. De predicatoribus instituendis.	XXX. De idoneitate instituendorum in ecclesiis.
XI. De magistris scholasticis.	XXXI. De filiis canonicorum non instituendis cum patribus.
XII. De communibus capitulis monachorum.	XXXII. Vt patroni competentem portionem dimittant clericis.
XIII. De nouis religionibus prohibitis.	XXXIII. De procurationibus non accipiendis sine visitatione.
XIV. De incontinentia clericorum puniendâ.	XXXIV. De subditis non grauâdis sub pretextu seruitii alicuius.
XV. De arcenda ebrietate clericorû.	XXXV. De causa appellationis exprimendâ.
XVI. De indumentis clericorum.	
XVII. De comestationibus prelatorum, & negligentia eorum super diuinis officiis.	
XVIII. De iudicio sanguinis & duelli clericis interdicto.	
XIX. Ne ecclesia mundanis supellectilibus exponantur.	
XX. De chrismate & eucharistia sub sera conseruanda.	
XXI. De confessione faciendâ, & non reuelandâ a sacerdote, & sal.	

Concil. Tom. 28.